

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE A REPUBLICII MOLDOVA

Prima instanță: Judecătoria Botanica, mun.Chișinău (jud.V.Stratan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.L.Popova, A.Doga, Sv.Caitaz)

Dosarul nr. 2ra-1360/14

Î N C H E I E R E

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ

14 mai 2014

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție, în componența:

Președintele completului
Judecători

Svetlana Novac
Tatiana Vieru
Oleg Sternioală

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de Șocate Victor, Tarlev(Șocate) Inga împotriva deciziei din 31 octombrie 2013 a Curții de Apel Chișinău adoptate în cauza civilă la cererea lui Conțesco(Gangan) Aliona, Mînzăraru(Gangan) Diana împotriva lui Tarlev Inga, Șocate Victor, Șocate Maria privind constatarea faptului acceptării succesiunii, recunoașterea în calitate de moștenitor legal și la cererea reconvențională a lui Șocate Victor, Tarlev (Șocate) Inga împotriva lui Conțesco(Gangan) Aliona, Mînzăraru(Gangan) Diana privind constatarea faptului acceptării succesiunii, recunoașterea dreptului la succesiune

a c o n s t a t a t :

La data de 19.04.2000, Gangan Anatolii în interesele lui Gangan Aliona, Gangan Diana a depus în instanța de judecată cerere privind constatarea faptului acceptării succesiunii.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, la data de 24.11.1997 a decedat Șocate Ivan, bunelul lui Gangan Diana și Gangan Aliona. În aceeași zi cu bunelul a decedat și fiul Șocate Ivan – unchiul lor Șocate Grigore. Bunica Șocate Elena a decedat în anul 1985, iar mama lor Gangan (Șocate) Evghenia, care este fiica defunctului Șocate Ivan a decedat la data de 22.08.1987. După decesul lui Șocate Ivan a rămas avere succesorală – casa de locuit nr.10 str-la Pădurii, mun.Chișinău. Dat fiind că, mama lor Gangan (Șocate) Evghenia, fiica lui Șocate Ivan, a decedat anterior tatălui său, iar alți moștenitori după decesul lui Șocate Ivan nu sunt. Indică Gangan Aliona și Gangan Diana că, moștenesc în cote părți egale, averea defunctului, care i-ar fi revenit mamei lor. De asemenea, s-a indicat în cererea de chemare în judecată că, după decesului lui Șocate Ivan și anterior au locuit în casa nr.10, str.Pădurii, mun.Chișinău și că, au intrat în posesiunea de fapt asupra imobilului dat, solicitînd constatarea faptului acceptării succesiunii asupra a cîte 1/2 cotă parte din imobilul nr.10, str-la Pădurii, mun.Chișinău.

La data de 12.03.2013 Șocate Victor, Tarlev(Șocate) Inga au depus cerere reconvențională împotriva lui Conțesco(Gangan) Aliona, Mînzăraru(Gangan) Diana

privind recunoașterea în calitate de moștenitori legali, constatarea faptului acceptării succesiunii.

În motivarea cererii reconvenționale s-a indicat că, la data de 14.01.1975 Șocate Maria s-a căsătorit cu Șocate Grigore. De la momentul încheierii căsătoriei și pînă în prezent locuiesc în casa părintească - imobilul nr.10, str.Pădurii, mun.Chișinău. Din căsătoria lor s-au născut doi copii Șocate(Tarlev) Inga și Șocate Victor care au crescut și au locuit permanent în imobilul litigios. În aceeași casă au locuit și fiica lui Șocate Ion și Șocate Evghenia împreună cu soțul său Gangan Anatolie și fiicele Gangan Diana și Gangan Aliona, iar prin hotărîrea din data de 01.06.2000 a judecătoriei Botanica, mun.Chișinău, Șocate(Tarlev) Inga și Șocate Victor au fost lipsiți de dreptul la spațiu locativ și terenul aferent casei de locuit. Au mai indicat reclamantii în cererea reconvențională că, Gangan Aliona și Gangan Diana au dus instanța în eroare indicînd că, sunt unicii moștenitori după decesul lui Șocate Ivan.

Prin hotărîrea din data de 09.04.2013 a judecătoriei Botanica, mun.Chișinău cererea lui Conțesco(Gangan) Aliona, Mînzăraru (Gangan) Diana împotriva lui Tarlev Inga, Șocate Victor, Șocate Maria a fost admisă și recunoscute Conțesco(Gangan) Aliona, Mînzăraru (Gangan) Diana în calitate de moștenitori legali de clasa I după decesul lui Șocate Ivan, prin reprezentare, în locul mamei Șocate(Gangan) Evghenia decedată la data de 22.08.1987; a fost constatat faptul acceptării succesiunii de către Conțesco(Gangan) Aliona, Mînzăraru (Gangan) Diana după decesul lui Șocate Ivan, prin intrare în posesia averii succesoriale – a casei de locuit situate în mun.Chișinău, str.Pădurii 10, a fost recunoscut dreptul de proprietate asupra averii succesoriale – imobilul situat în mun.Chișinău, str.Pădurii 10 a cîte 1/2 cotă parte pentru fiecare, cu efectuarea înscrierilor respective în Registrul bunurilor imobile la OCT mun.Chișinău, iar cererea reconvențională a fost respinsă.

Prin decizia din data de 31.10.2013 a Curții de Apel Chișinău, apelul declarat de Șocate Victor și Tarlev(Șocate) Inga a fost respins și menținută hotărîrea din data de 09.04.2013 a judecătoriei Botanica, mun.Chișinău.

La data de 10.02.2014, Șocate Victor, Tarlev(Șocate) Inga au depus recurs împotriva deciziei din data de 31.10.2013 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului s-a indicat că, decizia instanței de apel este nelegală pasibilă casării dat fiind că, nu corespunde exigențelor principiului nr.6 al recomandării nr.84(5) privind principiile de procedură civilă menite pentru ameliorarea funcționării justiției, adoptate de Comitetul Miniștrilor al Consiliului Europei la data de 28.02.1984, care stabilește că, decizia instanței de apel urmează să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clară, înțeleasă de părți și să răspundă în mod sigur și expres la toate cerințele și obiecțiile formulate în cerere. Astfel, indică recurenții că, instanța de apel a încălcat normele de drept material și moral. Instanța de apel, indică recurenții, a interpretat eronat legea și anume prevederile art.566Cod civil(redacția anului 1964), care stabilește cazurile de succesiune legală în cote părți, de prima clasă - copii(inclusiv copii înfiați), soțul și părinții(înfiетorii) defunctului, precum și copilul defunctului care s-a născut după moartea acestuia, de clasa a II – frații și surorile defunctului, bunicul și bunica lui atît din partea tatălui, cît și din partea mamei; de clasa III – nepoții și nepoatele de frate și de soră incapabile de muncă ale defunctului. Moștenitorii de clasa următoare sunt chemați

la succesiune numai în lipsa moștenitorilor din clasele precedente sau dacă aceștea nu acceptă succesiunea. Ei sunt chemați la succesiune și în cazul, când toți moștenitorii din clasele precedente au fost decăzuți din dreptul de succesiune. Sunt moștenitori legali și persoanele incapabile de muncă, care au fost întreținute de defunct cel puțin un an înainte de moartea lui. Dacă există alți moștenitori, ei vin la succesiune în aceeași măsură ca și moștenitorii din clasa chemată la succesiune. Nepoții și strănepoții sunt moștenitori, dacă în momentul deschiderii succesiunii nu mai trăia acela din părinții lor care ar fi fost moștenitor și aceștea moștenesc în părți egale partea care i s-ar fi cuvenit la succesiunea legală defunctului lor părinte. Data deschiderii succesiunii, conform art.562 Cod civil(redacția anului 1964) se consideră ziua morții celui ce a lăsat moștenirea. Astfel, indică recurenții că, sunt copii lui Șocate Grigore și nepoții lui Șocate Ivan și sunt moștenitori de clasa I conform art.566 Cod civil(redacția anului 1964), deoarece Șocate Grigore, care este tatăl lor este și fiul lui Șocate Ivan, decedat care a lăsat moștenirea. Au mai indicat recurenții că, instanța de apel nu a ținut cont de un drept fundamental consfințit în Constituție și anume dreptul la moștenire și proprietate privată.

De asemenea indică recurenții că, la data de 24.06.1998 au devenit moștenitori legali conform art.581 Cod civil(redacția anului 1964) acceptând succesiunea, prin intrarea în posesiunea de fapt și administrarea bunului succesoral.

Prin hotărîrea din data de 01.06.2000 a judecătoriei Botanica, mun.Chișinău, indică recurenții că, au fost expropriați de proprietatea privată obținută în urma moștenirii legale prin ce le-a fost încălcat un drept fundamental consfințit în Constituție. Au mai indicat recurenții că, instanța de apel a făcut referire la art.1441 Cod civil, redacția anului 2003, ceea ce contravine art.6 din Codul civil cu privire la aplicarea legii. În soluția sa instanța de apel indică că” în temeiul art.566 Cod civil(redacția anului 1964) susținerile apelanților nu pot fi reținute ca înaintate or din împrejurările cauzei nu rezultă că, Șocate Grigore ar fi decedat pînă la decesul lui Șocate Ivan, adică pînă la deschiderea succesiunii”, afirmație cu care recurenții nu sunt de acord.

Au mai indicat recurenții că, instanța de apel a încălcat și limba de procedură și că, decizia instanței de apel este definitivă și executorie și nu irevocabilă.

La data de 07.04.2014, Mînzăraru Diana, Conțesco Aliona au depus referință la cererea de recurs solicitînd declararea recursului inadmisibil.

Analizând modul în care recurenții și-au exercitat dreptul la recurs, fără a se expune cu referire la legalitatea deciziei instanței de apel atacate, Colegiul consideră recursul drept inadmisibil din următoarele motive.

Potrivit art. 437 alin.(1) lit. f) CPC „*cererea de recurs trebuie să conțină, printre altele, esența și temeiurile recursului, argumentul ilegalității deciziei atacate*”. Totodată, participanții la proces sunt în drept să declare recurs numai în cazul în care invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) sau (4) CPC. Astfel, recursul împotriva deciziilor instanței de apel este o cale de atac de drept, vizînd în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Colegiul constată că argumentele invocate de recurent în cererea de recurs vizează temeinicia deciziei instanței de apel și a hotărîrii instanței de fond și ar putea fi încadrate

temeiul prevăzut de art. 386 alin.(1) lit. b) CPC, aplicabil doar procedurii de apel. Asemenea temei nu se regăsește în art. 432 CPC aplicabil recursului.

Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs. Prin prisma art. 432 alin.(4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC. Din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Cu referire la argumentul recurențelor privind aplicarea eronată de către instanțele judecătorești inferioare a normelor de drept material, Colegiul menționează că în cererea de recurs nu se indică prin ce s-a manifestat aplicarea eronată a normelor de drept material și din care circumstanțe aceasta rezultă. Colegiul reține că acest argument al recurențelor poartă un caracter declarativ, nefiind posibilă determinarea aspectului de legalitate al deciziei instanței de apel ce urmează a fi supus controlului judiciar.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Șocate Victor și Tarlev(Șocate) Inga nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) CPC și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se recunoaște inadmisibil recursul declarat de Șocate Victor și Tarlev(Șocate) Inga împotriva deciziei din data de 31 octombrie 2013 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Novac

Tatiana Vieru

Oleg Sternioală